

Bijlage 1: Voortgangsrapportage implementatie [NAP1325-IV](#) over het jaar 2021

Ministerie van Buitenlandse Zaken		
PARTICIPATIE	Indicatoren	MinBZ
Strategisch doel 1: Meer vrouwen in leiderschapsposities en gelijke en betekenisvolle participatie van vrouwen en meisjes op alle niveaus in besluitvormingsprocessen ten behoeve van vrede en veiligheid, inclusief conflictpreventie en -beslechting, vredesopbouw, bescherming, noodhulp, wederopbouw en herstel	Aantal Nederlandse militaire, politie- en civiele missies met meer genderbalans en meer vrouwen in senior posities, door recruiteringscampagnes of gendertraining	NL streeft naar meer mensen op leiderschapsposities in vredesmissies en crisisbeheersingsoperaties. De Civiele Missie Pool (CMP) vormt het belangrijkste instrument voor Nederlandse bijdragen aan internationale civiele crisisbeheersing. Uitzendingen dragen bij aan het versterken van internationale rechtsorde en geven uitvoering aan de BHOS-nota en GBVS. Het huidige bestand van civiel experts is vrijwel 50-50 qua man-vrouw verdeling. Bij het voordragen van kandidaten bij internationale missies en organisaties wordt bij gelijke geschiktheid de voorkeur aan een vrouw gegeven. NL zendt ook enkele genderadviseurs uit aan internationale missies. Om de kans op selectie voor leiderschapsposities te vergroten is een plan van aanpak senior functies opgesteld. Dit plan heeft als doel om geschikte kandidaten te identificeren, deze goed voor te bereiden op selectietrajecten en effectiever voor de kandidaten te lobbyen. Gezien de wens van ontvangende organisaties om het aantal vrouwen in leiderschapsfuncties te verhogen wordt er ook gezocht naar vrouwelijke kandidaten.
	Aantal door de Nederlandse overheid gesteunde processen met betrokkenheid van vrouwen en genderperspectief, d.w.z.: • Vredesoverleg of -onderhandelingen op nationaal niveau (track 1) • Vredesoverleg of -onderhandelingen op lokaal of sub-nationaal niveau • Inspanningen voor conflictbeheersing of -vermindering via onderhandelingen	Een exacte overzicht kan niet gegeven worden aangezien de inzet op deze thema's onderdeel is van verschillende processen en programma's, zoals bijvoorbeeld via het subsidiekader <u>VMM-WPS</u> (Women, Peace and Security) waar in 2021 zeven WPS- partnerschapsprogramma's zijn gestart (totaal circa EUR 35 mln.) die zich richten zich op verschillende WPS-thema's, waaronder de participatie van vrouwen in vredesprocessen en vredesopbouw. De programma's worden uitgevoerd in een partnerschap van verschillende Noordelijke- en Zuidelijke organisaties. In elk consortium zit in ieder geval een ondertekenaar van het Nederlandse NAP1325: NIMD (Colombia, Myanmar, Burundi), War Child (Palestijnse Gebieden), CARE Nederland (Yemen), PLAN (Zuid-Soedan), ICCO (Colombia), CMC – Mensen met een Missie (BUR, DRC), PAX (internationaal en Irak). Inhoudelijk ook relevant onder 1.1, 1.2 en 1.3. Andere voorbeelden van inzet op dit thema door het ministerie zijn de volgende: In het kader van VN-vredesmissies heeft NL zich actief ingezet om WPS sterker naar voren te laten komen in VN-beleid (onderhandelingen van de C34 – het Special Committee on Peacekeeping Operations). Inzet richtte zich in den brede op: effectieve implementatie van de 'Women, Peace and Security' (WPS) agenda, het vergroten van de deelname van geüniformeerde vrouwen in vredesmissies, het behalen van de in de 'Uniformed Gender Parity Strategy' gestelde doelstellingen, integreren van een genderperspectief in de planning en analyse binnen missies, <i>gender-sensitive</i>

	(bijvoorbeeld staakt-het-vuren, onderhandelingen over humanitaire toegang of vrijlating van gevangenen) • <i>Transitional governance</i> processen • Opstellen grondwet • Wetgeving voor vrouwen in hogere posities • Nationale dialoogprocessen voor vrede en veiligheidskwesaties • Overige Vermelden in welke formele of informele capaciteiten vrouwen in deze processen waren betrokken	<i>reporting</i> en een verbeterde positie van gender adviseurs NL droeg in 2021 20 mln. EUR bij aan het Peacebuilding Fund (PBF) van de Verenigde Naties en behoort daarmee tot de topdonoren van de in totaal 38 landen die ongeoormerkt bijdroegen aan dit fonds. Het PBF financiert voorstellen voor vredesopbouwactiviteiten die gezamenlijk zijn ingediend door VN-organisaties gericht op o.a. de implementatie en het in stand houden van vredesakkoorden en dialoog. In 2021 keurde het PBF voorstellen in 31 landen goed voor een totaal van \$195,067,769. Binnen de VN geldt het PBF als leider op het gebied van gender sensitieve vredesopbouw en één van de drie prioriteiten van het fonds betreft inclusie van vrouwen en jeugd. 47% van het fonds werd besteed aan gender-responsieve initiatieven. Via het Gender and Youth Promotion Initiative (GYPI) konden ook NGO's voorstellen indienen op thema's gerelateerd aan vrouwen en jongeren via een jaarlijkse call for proposals. Dankzij NL beleidsbeïnvloeding werd in 2021 in de call for proposals van het GYPI gekozen voor het subonderwerp: "Promotion and strengthening of mental health and psychosocial well-being for women and youth as part of local peacebuilding processes". Dat leidde tot 11 projecten voor een totaal van \$15,6M op dit gebied. NL droeg in 2021 ook 4mln EUR bij aan het Joint UNDP-DPPA Programme on Building Capacities for Conflict Prevention. Vanuit dit programma worden in zo'n 70 landen Peace and Development Advisors (hierna: PDA's) geplaatst in de kantoren van de Resident Coordinators. Enerzijds dragen deze PDA's bij aan het versterken van nationale capaciteiten voor conflictpreventie en anderzijds aan het bevorderen van een conflict sensitieve en meer geïntegreerde benadering binnen de VN-landenteams. In 2020 zette 55% van de PDA's zich in om deelname van vrouwen aan nationale dialogen en mediation-initiatieven te bevorderen. NL financierde de Women's International League for Peace and Freedom (WILPF) en Peace Track Initiative (PTI) om het vredesproces in Jemen te beïnvloeden, o.a. middels de ontwikkeling van een <i>Feminist Roadmap to Peace</i> en de organisatie van de <i>Yemen Feminist Peace Convening</i> (zie link naar Resultaten OS 2021). NL financierde ook UN Women, voor de ondersteuning van de Syrian Women Advisory Board, om participatie van vrouwen in het Syrische vredesproces te bevorderen. NL draagt bij aan het voorbereiden van actoren in conflict op deelname aan conflict-bemiddelingsprocessen door het ondersteunen van onderhandelingstrainingen met in het bijzonder aandacht voor het trainen van vrouwelijke mediators. Een voorbeeld hiervan is de steun aan de Clingendael Mediation Faciliteit "Vrouwen in Vredesbesprekingen". In de steun aan en samenwerking met de International Crisis Group is krijgt WPS specifieke aandacht. NL financierde in 2021 een activiteit van IDEA, gericht op ondersteuning van de Transitional Government of the Republic of South Sudan bij het federaliseringsproces in Zuid-Sudan, als expliciet commitment binnen het vredesakkoord. De activiteit richtte zich met name op het belang van inclusieve politieke besluitvorming, zodat ook vrouwen(groepen) werden betrokken bij de vormgeving van de staatkundige opzet van Zuid-Sudan. Een activiteit van de Dialogue Advisory Group (DAG) in de DRC, gericht op het mitigeren van geweld en conflictbemiddeling tussen de Congolese overheid en niet-statelijke gewapende groepen. In 2021 versterkte de relaties tussen DAG en het Congolese leger en gaf DAG een viertal trainingen ter bevordering van gender-sensitiviteit en -inclusie in het leger.
--	--	---

Subdoel 1.1: Verbeterde randvoorwaarden ten aanzien van de gelijke en betekenisvolle participatie van vrouwen en meisjes in vrede en veiligheid, inclusief conflictpreventie en -beslechting, vredesopbouw, bescherming, noodhulp, wederopbouw en herstel	Aantal wetten, beleidsmaatregelen en strategieën die geblokkeerd, aangenomen of verbeterd zijn (door lokale en nationale overheden of intergouvernementele organisaties) ter bevordering van betekenisvolle en gelijkwaardige deelname en leiderschap van vrouwen bij conflictpreventie, vredes- en staatsopbouw, tegengaan van genderstereotypen en bescherming van de rechten van vrouwen en meisjes in crisissen (post)conflictsituaties	NL sprak zich ook in 2021 in internationale fora (zoals de VN en de OVSE) over cyberveiligheid expliciet uit voor gendergelijkheid en benadrukte daar het belang van. Op initiatief van NL is binnen het <i>Global Forum on Cyber Expertise</i> een 'Women in Cyber Capacity Building'- netwerk opgezet. NL heeft zich in 2020 aangesloten bij het Women in Cyber fellowship samen met CAN, VS, VK, AUS en NZ. Dit fellowship heeft als doel om de participatie en representatie van vrouwen binnen de VN-cyberprocessen te bevorderen. In 2021 zijn de eerste stappen gezet richting het zoeken van NL gesponsorde fellows en heeft NL bijgedragen aan verschillende evenementen binnen de programmering van het fellowship. Ingeval van NLse participatie wordt ingezet op grotere diversiteit van expert/deskundigen panels. NL ondersteunde (vanaf april 2015 tot 30 juni 2022) de Wereldbank Umbrella Facility for Gender Equality (UFGE) met de The Gender Innovation Labs (GIL) die gender-impact studies uitvoerden, bijv. in Zuid-Soedan. Onderzocht wordt hoe gender <i>gaps</i> kunnen worden aangepakt op het terrein van inkomen, productiviteit, agency etc. Ook worden safe spaces gecreëerd om meisjes te trainen (bijv. job or life-skills trainingen). NL biedt financiële ondersteuning aan de NGO Working Group on Women, Peace and Security. De NGO WG WPS voedt discussies in de VN Veiligheidsraad met landen specifieke analyses en aanbevelingen; zij pleit voor versterkte aandacht voor gender in de VN Veiligheidsraad; en zet zich in om vrouwelijke mensenrechtenverdedigers en leiders van maatschappelijke organisaties te laten spreken in de VN Veiligheidsraad. In 2021 heeft de NGO WG o.a. campagnes opgezet voor de verbeterde bescherming van vrouwelijke mensenrechtenverdedigers.
Subdoel 1.2: Vrouwen- en diasporaorganisaties, mensenrechtenverdedigers en vredesactivisten die zich inzetten voor vrouwenrechten en gendergelijkheid in (post)conflictlanden, worden gesteund om betekenisvol te participeren in vrede en veiligheidsprocessen	Aantal initiatieven van de Nederlandse overheid om vrouwenrechtelijke organisaties, vrouwelijke mensenrechtenverdedigers en vredesactivisten te betrekken, te ondersteunen en te beschermen bij	Financiering van Shelter City voor de bescherming en capaciteitsversterking van mensenrechtenverdedigers, waaronder vrouwelijke MRVs. SC biedt tijdelijke opvang aan MRVs in nood. Daarnaast ontvingen MRVs ook psychosociale steun indien nodig. Dit programma werd gefinancierd vanuit het Mensenrechtenfonds met als doel de holistische veiligheid van MRVs te verbeteren. Het SC wordt sinds 2012 gesteund. De huidige financiering is gestart in 2019 en loopt eind 2022 af. Financiële ondersteuning van het Change Agent project van Cordaid, Lawyers for Lawyers en Cartara voor capaciteitsversterking, het faciliteren van een netwerk, en technische ondersteuning van (vrouwelijke) mensenrechten verdedigers. Dit project werd van april 2017 tot eind 2021 vanuit het Mensenrechtenfonds ondersteund met het doel de veiligheid van mensenrechtenverdedigers te verbeteren en hun capaciteit te versterken. Financiering aan Frontline Defenders voor bescherming van Afghaanse (vrouwelijke)

	landenanalyses en vredesprocessen Voorbeelden van hoe deze initiatieven hebben geleid tot veranderingen voor vrouwenrechtenorganisaties, vrouwelijke mensenrechtenverdedigers en vrouwelijke vredesactivisten	mensenrechten verdedigers (MRVs). O.a. via subsidies en tijdelijke relocatie. Dit programma werd gesteund om de directe veiligheid van MRVs in Afghanistan te verbeteren. FLD heeft bij de inzet in Afghanistan speciale aandacht voor vrouwelijke MRVs. (EUR 500.000 2021 – 2022) Financiering aan Frontline Defenders voor trainingen t.b.v. capaciteitsversterking en verbetering van veiligheid van (vrouwelijke) MRVs wereldwijd. Dit project wordt vanuit het Mensenrechtenfonds gesteund voor het verbeteren van de veiligheid en versterken van de capaciteit van MRVs. (EUR 1.075.000 2020 – 2023). Financiering van het Women's Peace and Humanitarian Fund in Mali (EUR 2 miljoen, 2018-2022), waarmee lokale organisaties gesteund zijn om de economische empowerment van vrouwen in Mali te versterken zodat zij betekenisvol kunnen bijdragen aan vredesopbouw. Op initiatief van WO=MEN in samenwerking met CORDAID en PBI zijn Nlse ambassadeurs in gesprek gegaan met vrouwelijke mensenrechtenverdedigers (VMRV) over hoe diplomatieke steun aan VMRV kan worden verbeterd. Dit resulteerde in een publicatie van een lijst met aanbevelingen (zie link), gelanceerd tijdens een online internationale bijeenkomst met VMRV onder voorzitterschap van Nlse PV in New York. Verschillende diplomatieke posten en missies betrekken en faciliteren kennis- uitwisseling met en tussen vrouwenrechtenverdedigers/ organisaties en -netwerken; en ondersteunen individuele vrouwen en meisjes waar nodig met kennis, capaciteit, middelen, logistieke ondersteuning en <i>safe spaces</i>.
Subdoel 1.3: Vredesprocessen zijn inclusief en bottom up en daaruit voortkomende verklaringen, en de uitvoering ervan, worden gedreven door de behoeften van iedereen, inclusief vrouwen en jongeren op lokaal niveau	Aantal en percentage formele, door Nederland ondersteunde vredesprocessen die door vrouwen geleide en andere op de gemeenschap gebaseerde vredesinitiatieven erkennen en integreren. Voorbeelden van inclusieve deelname aan vredesprocessen door deelnemers (via storytelling)	NL draagt bij aan het bevorderen van inclusieve vredesprocessen d.m.v. steun aan verschillende VN-instrumenten. Bv: het UN Peacebuilding Fund, UNDP-DPPA Conflict Prevention Program (zie ook onder 1). NL ondersteunt het Berlijn-proces en de International Follow-Up Committee on Libya (IFCL), waarmee NL bemiddeling door de VN (UNSMIL) in Libië steunt. UNSMIL viel in 2021 onder leiding van Stephanie Williams, VN Speciaal Adviseur voor Libië, en streeft naar een inclusief vredesproces dat door Libiërs zelf getrokken wordt. NL is onder de IFCL co-voorzitter van de werkgroep voor Internationaal Humanitair Recht en Mensenrechten. Onder NLse co-voorzitterschap zijn er consultaties met o.a. mensenrechtenorganisaties en vrouwenrechtenorganisaties geweest. NL vraagt in de Peacebuilding Commission (PBC) actief aandacht en pleit voor 1) deelname van vrouwen en vrouwenorganisaties aan bijeenkomsten van de PBC, 2) betekenisvolle participatie van vrouwen bij vredesopbouw in landensituaties. In 2021 werd in de PBC een gender actieplan aangenomen (voortbouwend op de PBC gender strategie uit 2016). In 2021 werd in 91% van de documenten die de PBC genereerde verwijzingen opgenomen naar gender, 43% van de documenten bevatte gender analyses, en 89% van PBC-documenten die gekoppeld zijn aan engagement met andere VN-entiteiten/regionale organisaties/IFI's bevatte verwijzingen naar het belang van '<i>full, equal, meaningful participation</i>' van vrouwen in vredesopbouw. Van de PBC-aanbevelingen richting VNVR en ECOSOC bevatte 94% verwijzingen naar '<i>gender responsive peacebuilding</i>'. Tussen 2019 en 2021 is de deelname van vrouwelijke <i>peacebuilders</i> aan PBC-bijeenkomsten toegenomen van 22% naar 74%. In 2021 is deelname toegenomen en dit is o.a. dankzij de proactieve inzet van de VN en sommige PBC-

		leden, en dankzij de aanjagende werking van o.a. het gender actieplan.
PREVENTIE	Indicatoren	MinBZ
Strategisch doel 2: De preventie van gewapend conflict en de preventie van gewelddadig extremisme, inclusief het daaraan gerelateerde geweld tegen vrouwen en meisjes, is gebaseerd op de mensenrechtenbenadering en heeft human security als uitgangspunt. Preventiebeleid en beleidsuitvoering is conflictsensitief en is gendersensitief, -responsief en transformatief	Voorbeelden van verhalen/case studies waaruit een positieve verandering voor vrouwen en vrouwenorganisaties blijkt als gevolg van conflictpreventiemaatregelen (via storytelling)	
	Aantal en percentage van beleidslijnen en programma's voor <i>early warning</i> en conflictpreventie die gebruik maken van genderanalyse om informatie te verstrekken over het ontwerp en de uitvoering ervan	Binnen EU, VN, NAVO pleit NL voor gender sensitieve Early Warning en gender transformatieve Early Action . O.a. het integreren van genderrelevante indicatoren in de Early Warning analyses en het – op een conflict sensitieve manier- betrekken van vrouwen(rechten)organisaties bij het identificeren van Early Warnings en Early Actions.
	Aantal door de Nederlandse overheid opgestelde en geïmplementeerde gender responsieve of -transformatieve beleidslijnen en programma's (met inachtneming van de operationele ruimte voor het maatschappelijk middenveld) om gewelddadig extremisme te voorkomen, en de gevolgen daarvan op regionaal, nationaal of subnationaal niveau	Nlse CT/PVE Inzet (zowel diplomatiek als programmatisch) is gericht op mensenrechten in CT, met daarin ook aandacht voor diversiteit en de rol van vrouwen in het versterken van weerbaarheid tegen gewelddadig extremisme. Voorbeelden van programma's die hieraan bijdragen: Inzet in Marokko en Libanon is gericht op verstrekken van de rol van moeders in het voorkomen van extreem gedrag van (hun) kinderen. NL heeft bijdrage geleverd via IOM aan rehabilitatie en re-integratie van voormalig vrouwelijke strijders van al-Shabaab. Psychosociale hulp aan vrouwen die slachtoffer zijn van terroristisch geweld in Libanon. NL steunt een verkenningsmissie van de VN gericht op Iraakse terugkeerders uit Noordoost Syrië naar Irak, met bijzondere aandacht voor de behoeften van vrouwen en kinderen. Ook biedt NL steun aan een programma van UNODC gericht op het verkrijgen van een formele rol van slachtoffers in rechtszaken tegen ISIS waaronder vrouwen, in Irak. In Tunesië worden in politiebureaus gespecialiseerde units opgericht om geweld tegen vrouwen en kinderen te onderzoeken, en wordt personeel hier op getraind. De filosofie is om het judiciële en administratieve apparaat in politiestations te scheiden, hetgeen bij moet dragen aan de kwaliteit van steun voor slachtoffers van geweld en het vertrouwen in de rechtsgang moet bevorderen. In programma's wordt ook kennisuitwisseling met NLse partners als het Openbaar Ministerie bevordert, gericht op het betrekken van vrouwen en meisjes in de ontwikkeling, implementatie,

		monitoring en evaluatie van alle beleid, wetten, procedures, programma's en praktijkgevallen gelieerd aan CVE. Binnen de NAVO heeft NL bijgedragen aan het formuleren van beleidslijnen om een gender responsief CT-beleid te formuleren.
	Aantal en percentage medewerkers met genderexpertise in Nederlandse overheidsinstellingen die zich bezighouden met terrorismebestrijding, preventie en bestrijding van gewelddadig extremisme	Het aantal medewerkers met genderexpertise in de Nlse overheidsinstellingen is niet nauwkeurig vast te stellen. Binnen het minBZ zijn diverse medewerkers werkzaam op dit onderwerp, daarnaast wordt samengewerkt met medewerkers van minJenV, NCTV etc.
Subdoel 2.1: Conflictpreventie middels (lokale) vreedzame en multidimensionale strategieën en benaderingen krijgt prioriteit	Aantal Nederlandse meerjaren landenstrategieën die de ondersteuning van lokale <i>vreedzame</i> conflictpreventiemaatregelen en/of een multidimensionale aanpak omvatten, zo mogelijk gemeten als een percentage van alle Nederlandse strategieën voor fragiele staten	NL heeft met bepaalde landen een bijzondere relatie. De vorm en ook de thema's van de samenwerking verschilt per land. Zie nader de lijst met meerjarige landenstrategieën voor ontwikkelingssamenwerking (2019- 2022). Vanwege politieke ontwikkelingen zijn niet alle MLS-overzichten actueel. In 2022 worden nieuwe MLS-en opgesteld voor 2023-2026.
Subdoel 2.2: Beleid en beleidsuitvoering rond het tegengaan van radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme respecteert de operationele ruimte van	Aantal keren dat de Nederlandse overheid organisaties uit het maatschappelijk middenveld en vrouwenrechten organisaties steunt om deel te nemen aan agendabepaling en beleidsvorming met betrekking tot het tegengaan van	Deelname van BZ aan een Ronde Tafel met het maatschappelijk middenveld (o.a. Human Security Collective en WO+MEN), MinFin, MinJenV en de bankensector over invloed CT-maatregelen en derisking van banken op de activiteiten en toegang tot financiering voor het maatschappelijk middenveld (MMV) en het stimuleren van deelname van mmv in de ontwikkeling van beleid op CT- en PCVE gebied. Ook was er Nlse deelname aan meerdere bijeenkomsten over CT en Gender binnen Global Counter Terrorism Forum (GCTF).

vrouwenorganisaties, mensenrechtenverdedigers en vredesactivisten	radicalisering en terrorisme	
	Aantal initiatieven die gericht zijn op het toezicht op de mogelijke negatieve gevolgen van maatregelen op het gebied van CVE/CT voor het maatschappelijk middenveld, in het bijzonder voor vrouwenrechten organisaties, vrouwelijke mensenrechtenverdedigers en vrouwelijke vredesactivisten	Met betrekking tot de Wet/Novelle Strafbarestelling terroristisch gebied is aandacht gegeven aan ruimte voor mensenrechtenverdedigers, waaronder ook vrouwenrechtenorganisaties. Van belang is erop toe te zien dat vrouwenrechtenorganisaties expliciet benoemd worden, of in uiterst geval, gezorgd wordt voor een goede en inclusieve goedkeuringsprocedure. Wetgevingsproces loopt nog. NL heeft samen met Marokko en de VN ervoor gezorgd dat er in 2021 aanbevelingen zijn aangenomen binnen het Global Counter Terrorism Forum die toezien op het mitigeren van mogelijk negatieve effecten van terrorismefinancieringsmaatregelen op het maatschappelijk middenveld (<i>Ensuring the Effective Implementation of Countering the Financing of Terrorism Measures While Safeguarding Civic Space</i>). Nederland is hiertoe een project gestart, samen met Marokko en het Global Centre on Cooperative Security, om maatschappelijke organisaties te versterken bij o.a. het opzetten van multi stakeholderdialogen over CFT-beleid.
BESCHERMING	Indicatoren	MinBZ

Strategisch doel 3: Vrouwen en meisjes, maar ook mannen en jongens, in en uit conflict, worden beschermd tegen alle vormen van conflict gerelateerd geweld, waaronder seksueel en gender gerelateerd geweld, hun rechten worden gewaarborgd en zijn afdwingbaar	Aantal uitgevoerde, op mensenrechten gebaseerde, beleidslijnen, die erop gericht zijn alle vormen van seksueel en gender gerelateerd geweld in het publieke en private leven uit te bannen <i>Voorbeelden van best practices van Nederlands beleid en initiatieven inzake beschermingsmaatregelen en de wijze waarop deze van invloed zijn op vrouwen en meisjes in en uit door conflicten getroffen gebieden.</i>	Ondersteuning van het kantoor van de VNSG Speciaal Gezant Pramila Patten, inzake het tegengaan van 'Sexual Violence in Conflict' (574.000 EUR). Diplomatieke inzet op het onderwerp Conflict-Related Sexual Violence, o.a. rondom het jaarlijkse VN Veiligheidsraad Open Debate on Sexual Violence in Conflict. Onder de SDG5 partnerschappen (2021-2025), incl. de WPS-Programma's (zie onder 1) wordt geïnvesteerd in de enabling environment om SGBV uit te bannen. Resultaten worden pas gemeten in 2023 en gerapporteerd in 2024. Voorbeelden van beïnvloeding zijn zowel op community level, rond behavioural change als wel op lokale als nationale wetgeving. Prominente humanitaire hulporganisaties- die mede door NI worden gefinancierd (meerjarige en ongeoormerkte steun) - zoals OCHA, UNICEF, UNHCR, WFP en de internationale Rode-Kruisbeweging spannen zich in voor de bescherming van burgers (<i>Protection of Civilians</i>) en in het verlengde daarvan van vrouwen en meisjes. Die inspanningen komen aan de orde in bijeenkomsten van uitvoerende raden en in de beleidsdialoog met betreffende organisaties. Nederland speelt een voortrekkersrol in het kader van het tegengaan en de aanpak van SEAH (zie subdoel 3.2).
	Aantal vrouwen dat deelneemt aan: - beschermingsprogramma's (zoals opvanglocaties en shelters)	In 2021 ving Shelter City 9 vrouwelijke mensenrechtenverdedigers op in Nederlandse Shelter Cities. In 2021 werden via Frontline Defenders (zie 1.2) ontvingen 288 Afghaanse vrouwelijke Mensenrechtenverdedigers subsidies, die ze o.a. konden inzetten voor herlocatie en opvang op een veilige plek. Aangezien NL niet de enige donor is kan dit aantal niet volledig aan de NIse bijdrage worden toeschreven.
Subdoel 3.1: Vrouwen en meisjes die conflicten en/of daaraan gerelateerd seksueel en gender gerelateerd geweld hebben meegemaakt, hebben toegang tot internationale, regionale, nationale en	<i>Best practices en uitdagingen inzake beleid en initiatieven op het gebied van beschermingsmaatregelen en de wijze waarop deze van invloed zijn op/ten goede komen aan vrouwen, mannen, jongens, meisjes en gender non-binaire vluchtelingen of</i>	Na de machtsovername door de Taliban in Afghanistan heeft NL zich ingezet voor een zo spoedig mogelijke evacuatie en overbrenging van Afghanen die mede door hun werk voor de NIse overheid of door hun betrokkenheid bij Nederlandse activiteiten een extra risico liepen. Hieronder bevonden zich ook Afghaanse mensenrechtenverdedigers en voorvechtsters van vrouwenrechten. Meerdere nationale, regionale (EU) en multilaterale overleggen, consultaties en <i>high level events</i> vonden plaats- mede in samenwerking met maatschappelijke organisaties en vrouwelijke mensenrechtenverdedigers om overbrenging van diegenen die daarvoor in aanmerking kwamen mogelijk te maken. Zie nader Kamerbrieven: Stand van Zaken Afghanistan brief van 14 september (kamerstuk 27 925, nr. 808); en De laatste Stand van Zaken overbrenging Afghanistan brief van 30 maart 2022 (kamerstuk 27 925, nr. 892).

lokale veiligheids- en rechtssystemen	<i>asielzoekers uit landen die getroffen zijn door een gewapend conflict</i>	
	Aantal Nederlandse initiatieven in crisissituaties met betrekking tot de verbetering van de toegang van vrouwen tot het rechtssysteem. Dit kan inspanningen omvatten om herstelprocessen en -mechanismen op te zetten en steun te verlenen aan waarheidsvindings- en verzoeningsprocessen	NL steunt via UNDP in Zuid-Sudan de rechtbank voor Survivors van SGBV en investeert daarbij ook in het versterken van de justitiële keten. Een exact overzicht van het aantal initiatieven op dit terrein is er niet, want het zijn vaak onderdelen van bredere programma's op het gebied van Rule of Law of WPS. Vb. van programma's waar elementen in zitten rondom verbetering van toegang van vrouwen tot het rechtssysteem zijn WPS-programma's in: -Zuid Sudan, waar geïnvesteerd wordt in het verbeteren van <i>referral pathways</i> en <i>counseling</i>. Tevens wordt geïnvesteerd in kennisverbetering van de traditionele rechtbanken op het gebied van nationale wetgeving inzake GBV en het tegengaan van gender discriminatie.; en -Colombia, waar versterking van gender in de uitvoering van het vredesakkoord onderwerp is, zoals de commissie die zich bezighoudt met waarheidsvinding, maar ook bijv. lobby en advocacy door vrouwenorganisaties om thema's als seksueel geweld in conflict mee te nemen in de transitional justice processen.
Subdoel 3.2: Straffeloosheid wordt bestreden door vervolging van verdachten en sancties tegen daders van geweldsmisdrijven tegen vrouwen en meisjes, waaronder seksueel en gender gerelateerd geweld	(Aantal en percentage gevallen van seksueel en gender gerelateerd geweld die worden gemeld, onderzocht en beoordeeld, zowel internationaal als in Nederland)	NL zet zich in op het tegengaan van straffeloosheid door het bevorderen van de werking van internationale toezichts-, bewijsgaring- en aansprakelijkheidsmechanismen sancties. Vb.: Sexual Violence als standalone criterium in sanctieregimes; En inzet op 'Countering Sexual Exploitation, Abuse and Harrasment' binnen VN-kader, onder andere in 'Peacekeeping' en door het opnemen van SEAH-paragrafen in arrangementen met VN-instellingen (zie Kamerbrief 29 september 2021 Kamerstuk 35925-XVII-4).
Subdoel 3.3: Verbeterde implementatie van	Nederland heeft deelgenomen aan verschillende onderzoeken over dit	In het jaarlijkse rapport Wapenexport aan de Tweede Kamer is een aparte paragraaf opgenomen over de uitvoering van art 7.4 van het Arms Trade Treaty en hoe er wordt omgegaan met het risico op gender based violence bij exportvergunningaanvragen voor militaire goederen naar derde landen (zie link Jaarrapport Wapenexport 2020 dd. sep 2021 , pag. 38).

artikel 7.4 van het Wapenhandelsverdrag	thema, zoals van het Stimson Centre en het <i>Centre for Feminist Foreign Policy</i> .	Nederland heeft deelgenomen aan verschillende onderzoeken over dit thema, zoals van het Stimson Centre en het <i>Centre for Feminist Foreign Policy</i> .
NOODHULP, WEDEROPBOUW EN HERSTEL	Indicatoren	MinBZ
Strategisch doel 4: Noodhulp, wederopbouw en herstel voldoen aan de behoeften en dragen bij aan de empowerment van vrouwen en meisjes	Aantal partners dat een <i>Gender with Age Mainstreaming</i> score heeft van minimaal 3	Referte 3, sub1, financiert NI humanitaire hulporganisaties - (meerjarige en ongeoormerkte steun) - zoals OCHA, UNICEF, UNHCR, WFP en de internationale Rode-Kruisbeweging; over de GAM zijn momenteel geen gegevens beschikbaar maar daarover zal in toekomst wel gerapporteerd kunnen worden iom deze partners.
	Aantal humanitaire programma's die een gemeenschappelijke aanpak van gender en leeftijd omvatten	Referte 3, sub1, financiert NI humanitaire hulporganisaties - (meerjarige en ongeoormerkte steun) - zoals OCHA, UNICEF, UNHCR, WFP en de internationale Rode-Kruisbeweging; NI stuurt en monitort niet op programmaniveau op de door deze organisaties gefinancierde programma's en activiteiten, waardoor deze data ook niet door BZ worden verzameld.
Subdoel 4.1: Verbeterde fysieke, geestelijke en psychosociale gezondheid van vrouwen en meisjes in/uit humanitaire of fragiele situaties	Aantal humanitaire programma's die fysieke, geestelijke en psychosociale gezondheid (MHPSS) omvatten	Doorlopende inzet op integratie MHPSS in humanitaire hulp en vredesopbouw. Vb.: VN Vredesopbouwfonds – met financieringswindow voor gender en jongeren. Hierbij is ook aandacht voor de verbetering van fysieke, geestelijke en psychosociale gezondheid van vrouwen en meisjes. Doorlopende inzet op Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR), inclusief hiv/aids, in humanitaire settings, gericht op keuzevrijheid en toegang tot informatie, producten en diensten (o.a. anticonceptie en veilige abortus). Partners zoals UNFPA, IPPF en MSI richten zich met ondersteuning via de landenprogramma's (bv Jemen en Mali) en/of centrale financiering in toenemende mate op toegang tot SRGR in humanitaire settings. In veel van deze programma's is MHPSS is een belangrijk onderdeel. In 2021 steunde NL ook de <i>Inter-Agency Working Group on reproductive health in crises (IAWG)</i>, een uniek mondiaal samenwerkingsverband specifiek gericht op toegang tot SRGR in humanitaire settings (USD 399.000). Referte 3, sub1, m.b.t. financiering van humanitaire hulporganisaties; NI stuurt en monitort niet de door deze organisaties gefinancierde programma's en activiteiten en verzamelt dus ook geen data rond de exacte inzet op MHPSS binnen deze programma's.
	Aantal humanitaire programma's die ondersteunende	Referte 3, sub1, m.b.t. financiering van humanitaire hulporganisaties ; NI stuurt en monitort niet de door deze organisaties gefinancierde programma's en activiteiten en verzamelt dus ook geen data rond de dienstverlening noch het bereik van deze programma's.

	diensten uitvoeren voor overlevende van seksueel en gender gerelateerd geweld en aantal overlevende die met deze programma's worden bereikt	
Subdoel 4.2: Verbeterde sociaaleconomische positie van vrouwen en meisjes in/uit humanitaire of fragiele situaties	Aantal programma's voor vrouwen en meisjes in een kwetsbare context, en voor vrouwelijke asielzoekers en vluchtelingen (vrouwen en meisjes), met het oog op sociaaleconomische <i>empowerment</i> in het land van herkomst, in vluchtelingenkampen of in Nederland.	NL biedt steun aan het Women's Peace and Humanitarian Fund in Mali (2018-2021, EUR 2 miljoen), voor de bevordering van de participatie van vrouwen in vredesopbouw door socio-economisch herstel & empowerment. <i>Binnen het subsidiekader Power of Women</i> richt het Programma <i>We Cannot Wait</i> (SIHA) in de Hoorn van Afrika (onder meer Zuid-Soedan) zich op women economic empowerment en participatie van vrouwen in besluitvormingsprocessen.
Subdoel 4.3: Humanitaire respons is conflictgevoelig, -gevoelig, -gevoelig en (waar mogelijk) -transformatief, met lokale vrouwenorganisaties en-netwerken in de hoofdrol	Aantal en aandeel van humanitaire responsprogramma's die gebaseerd zijn op (snelle) genderanalyse (<i>rapid gender analysis</i>) en conflictanalyse	In de humanitaire sector is steeds meer aandacht voor inclusiviteit. Dat betreft niet alleen gender, maar ook mensen met een handicap en andere kwetsbare groepen. Zie ook 1.1. onder Noodhulp m.b.t. de GAM.
MAINSTREAMING	Indicatoren	MinBZ
Strategisch doel 5: Een genderlens wordt toegepast bij (re)organisatie, verbetering,	Aantal Nederlandse beleidslijnen en bilaterale/multilaterale dialogen die WPS-gerelateerde prioriteiten en	Extern: NL houdt WPS/1325 via diplomatieke interventies en dialoog en d.m.v. multi-en bilaterale programma-steun op de (inter)nationale agenda. In 2021 werden vanuit de diplomatieke missies en permanente vertegenwoordigingen circa 54 bilaterale en 19 regionale activiteiten of dialogen gevoerd die prioriteiten en verbintenissen in verband met de WPS omvatten.

ontwikkeling en evaluatie van analyse, beleid en beleidsuitvoering betreffende vrede en veiligheid	toezeggingen omvatten	NL zet in op training genderbewustzijn o.a. in het kader van trainingen op 'Peacekeeping' zoals via Programma's: Civiele missies- pre deployment training met gender 1325 modules; en de deployment van Genderadviseurs in EUAM en UNIFIL; In 2021 vroeg NI tijdens de twee jaarlijkse VNVR- Open Debates aandacht voor Sexual Violence in Conflict en de implementatie van Women, Peace and Security-agenda, door het afleggen van een nationale verklaring, deelname aan de EU-verklaring en die van de Group of like minded. In 2021 heeft NL in haar arrangementen met meerdere VN-organisaties en entiteiten SEAH-paragrafen opgenomen (bijv. UN Women's Trust Fund to End Violence Against Women). Bij meerdere uitvoerende raden heeft NL zich sterk gemaakt voor de verdere versteviging van de PSEAH-structuren binnen de VN. In 2021 hebben meerdere VN-organisaties, waaronder ook UN Women en UNFPA, nieuwe Strategische Plannen aangenomen. NL heeft een actieve en succesvolle lobby gevoerd bij deze organisaties om deze plannen toe te laten werken naar de implementatie QCPR2020, het monitoringsmechanisme SWAP2.0 en de UNCT-SWAP die genderbeleid van VN-organisaties op hoofdkantoor niveau en op landenniveau in kaart brengen. NL heeft zich hard gemaakt voor een voor sterke inbedding van WPS in het meerjarige strategische beleid van UN-Women, en heeft zich hierin in het bijzonder gericht op de gender-mainstreaming rol van UN-Women in programmering van andere multilaterale organisaties met een mandaat op vredesopbouw. Intern: De Taskforce Vrouwenrechten en gendergelijkheid (TFVG) heeft een coördinerende, adviserende en mainstream-taak inzake gendergelijkheid, vrouwenrechten en WPS/1325. In dat kader zijn ondermeer toolkits, en e-learning cursussen beschikbaar. In 2021 werden door de TFVG 3 online bijeenkomsten en een tweedaagse workshop georganiseerd met de BZ -gender focal points (departement en posten) in het kader van kennisdeling en informatie-uitwisseling. De Directie Multilaterale instellingen en Mensenrechten organiseerde de Mensenrechtencursus met daarin expliciet aandacht voor gender. Binnen verschillende directies en posten wordt uitvoering gegeven aan het eigen 'Gender Plan van Aanpak'; daarnaast krijgt gender en/of WPS specifieke aandacht in Jaarplannen en meerjarige landenstrategieën. In 2021 bracht de NLse Permanente Vertegenwoordiging bij de VN in New York een genderpledge uit ter bevordering van gendergelijkheid.
--	------------------------------	---

	Aantal (land specifieke/ thematische) strategische planningskaders in door conflict getroffen landen waarin WPS-analyse, -doelstellingen, -indicatoren en -budgetten zijn opgenomen	De vorm en ook de thema's van de Nlse samenwerking in en met andere landen verschilt. Zie nader de lijst met meerjarige landenstrategieën (2019- 2022). Deze meerjarige strategieën gaan in op de thematische prioriteiten op hoofdlijnen, waardoor informatie over eventuele WPS-analyse en doelstellingen niet zichtbaar is; dat wil niet zeggen dat het geen onderwerp is of middels programma's in dat land niet ondersteunt wordt (ref ook de programma's genoemd in dit document). In 2022 worden nieuwe MLS-en opgesteld voor 2023-2026.
Subdoel 5.1: Vrede- en veiligheidspersoneel is genderbewust en past structureel een genderlens toe in beleid en beleidsuitvoering rond vrede en veiligheid	Aantal en aandeel van medewerkers met gender-/WPS-expertise in Nederlandse overheidsstructuren en -instellingen, onder andere bij diplomatieke missies, VN-, NAVO- en OVSE-missies en operaties, met specifieke vermelding van dergelijke medewerkers in leidinggevende functies	Het exacte aantal medewerkers met gender-/WPS-expertise is niet nauwkeurig vast te stellen. De TFVG heeft 12 FTE (medewerkers/leidinggevende deskundig op het gebied van gender); daarnaast zijn verspreid over het departement, posten en permanente vertegenwoordigingen medewerkers werkzaam met aanzienlijke gender en of WPS-deskundigheid. Door continue aandacht en kennisoverdracht neemt kennis op dit terrein toe. De IOB-beleidsevaluatie gender mainstreaming van 2021 bracht concrete aanbevelingen voor verbetering. Zie graag de Kamerbrief beleidsreactie IOB-evaluatie gendermainstreaming , d.d. 27 september 2021, kenmerk 33625-331.
Subdoel 5.2: Organisaties streven gender responsieve budgettering na	Totale uitgaven Nederland voor de WPS-agenda, d.w.z. standalone WPS-budget en WPS-mainstreaming	BZ heeft verschillende financieringskanalen waaruit programma's worden gefinancierd met een gedeeltelijke of primaire focus op WPS: Via het <i>subsidiekader VMM-WPS (Women, Peace and Security)</i> zijn in 2001 zeven WPS-partnerschapsprogramma's gestart (totaal circa EUR 35 mln.) die zich richten zich op verschillende WPS-thema's (zie nader onder 1). Binnen het <i>VMM-PoV (Power of Voices)</i> subsidiekader staan uiteenlopende thema's centraal, van klimaat tot duurzame waardenketens tot water. Van in totaal 22 programma's wereldwijd, hebben er drie een duidelijke WPS-component: <i>Count me in!</i>; <i>Just Futures</i>; <i>Strengthening civil courage</i>. (zie link naar Resultaten OS 2021). Het <i>Stabiliteitsfonds</i> biedt ondersteuning bij activiteiten op het snijvlak van vrede, veiligheid en ontwikkeling in landen en regio's die dreigen af te glijden naar een gewelddadig conflict, zich in een conflict bevinden of waar zich reeds een conflict voltrokken heeft. Het doel van het fonds is om vraag-gestuurde activiteiten te financieren die bijdragen aan stabiliteit, wederopbouw en staatsvorming binnen (post-)conflictlanden. Binnen het STAB-fonds is WPS een van de zeven specifieke thema's waarvoor voorstellen ingediend kunnen worden. Huidige projecten: o.a. Gender in

		operations course; Elsie Trust Fund; Female Military Officers Course; WPS-project in Oekraïne. Het <i>Mensenrechtenfonds</i> is bedoeld voor subsidieverstrekking aan organisaties die zich inzetten voor mensenrechten wereldwijd. Er is over de periode 2019-2021 een budget beschikbaar van EUR 55 miljoen. 1/3 van het budget is centraal beheerd via een aantal geselecteerde programma's. 2/3 van het budget kan decentraal door posten aangevraagd worden. Op het gebied van WPS/1325 worden projecten gefinancierd gericht Women Human Rights Defenders, journalisten. Centraal gefinancierde programma's core-funding, decentrale en overig funding (WPS/gender geïntegreerd), o.a. via gereserveerde middelen voor 'Veiligheid en Rechtsorde' en het POBB, waaronder financiering voor WPS-gerelateerde activiteiten. Voorbeelden van eerdergenoemde gefinancierde organisaties en programma's zijn VN-organisaties; Wereldbank; Civiele missie pool (CMP); Facilitating the Space for Yemeni Women; Women's Peace and Humanitarian Fund Mali; WO=MEN Dutch gender platform, NGO Working Group WPS.
Subdoel 5.4: Verbeterde institutionele coördinatie en samenwerking tussen internationale, regionale, nationale en lokale actoren in vrede en veiligheid	Aantal acties ondernomen door de Nederlandse overheid, waaronder diplomatieke missies en operaties, voor het aanpakken en opnemen van WPS-kwesties die door lokale, nationale en internationale maatschappelijke organisaties, met name vrouwenorganisaties, aan de orde worden gesteld	Exacte aantallen kunnen niet gegeven worden; wel voorbeelden zoals: Op (zie 1.1) initiatief van WO=MEN i.s.m. CORDAID en PBI zijn Nlse ambassadeurs in gesprek gegaan met vrouwelijke mensenrechtenverdedigers (VMRV) over hoe diplomatieke steun aan VMRV kan worden verbeterd. Dit resulteerde in een publicatie van een lijst met aanbevelingen (zie link); en (zie 2.2) Nlse deelname aan een round table (i.s.m. Human Security Collective en WO=MEN) over invloed CT-maatregelen op inzet/operationele ruimte van maatschappelijk middenveld (MMV) en het stimuleren van deelname van mmv in de ontwikkeling van beleid op CT- en PCVE-gebied; en een continue dialoog rond gendergelijkheid en WPS tussen verschillende onderdelen van BZ (departement, ambassades en Permanente Vertegenwoordigingen) met verschillende (lokale, nationale of internationale) maatschappelijke (vrouwen) organisaties met invloed op beleidsvorming en/of uitvoering.
	Aantal gedocumenteerde gevallen waar Nederland de WPS-agenda heeft versterkt in internationale coördinatie, netwerken en allianties	Via de Permanente Vertegenwoordigingen bij de NAVO, OVSE, EU en de VN oefent Nl invloed uit zet het zich in op behouden of versterken van WPS-taal in resoluties; op de vormgeving, invulling en uitvoering van de mandaten van vredesmissies en crisisbeheersingsoperaties. Zo vraagt Nederland onder andere aandacht voor de WPS-aspecten binnen de mandaten en missierapportages. In EU-verband is in 2018 het compact ter versterking van het civiel GVDB overeengekomen. Het compact heeft als doel om binnen 5 jaar de effectiviteit van civiele EU-missies te vergroten. In dit kader zet Nederland zich in voor het opnemen van vrijgestelde genderexperts in alle civiele GVDB-missies die zullen zorgen voor mainstreaming van genderbeleid in alle aspecten van het werk van de missies. In 2021 leverde Nederland 49 experts (civiel en politie) aan de civiele GVDB-missies. Een op drie experts die naar deze missies zijn uitgezonden is een vrouw.

		Continuering aandacht voor ongewenst gedrag in missies en verbetering van de systematiek om meldingen van ongewenst gedrag aan te pakken (e.e.a. i.h.k.v. de <i>annual review conference</i> van het civiel GVDB compact). Dit moet de effectiviteit van de EU-missies ten goede komen en zorgen voor veiligere werkomgeving in die missies. Zie over Nlse inzet verder ook hierboven onder 1, 1.1, 1.2, 1.3
--	--	--

Ministerie van Defensie	
PARTICIPATIE	MinDef
Strategisch doel 1: Meer vrouwen in leiderschapsposities en gelijke en betekenisvolle participatie van vrouwen en meisjes op alle niveaus in besluitvormingsprocessen ten behoeve van vrede en veiligheid, inclusief conflictpreventie en -beslechting, vredesopbouw, bescherming, noodhulp, wederopbouw en herstel	Defensie streeft continu naar een betere genderbalans binnen het eigen personeelsbestand in het algemeen en bij de bedoelde besluitvormingsprocessen. Voor het eigen personeelsbestand is dit in algemene zin zichtbaar in de toegenomen percentages militairen [11,5 % vrouwen (in 2020 was dit 10,9 %)] en burgermedewerkers [26,3 % vrouwen (in 2020 was dit 25,5 %)]. Dit impliceert een grotere betrokkenheid van vrouwen, ook in leiderschapsposities net onder het topniveau bij directies en staven die betrokken zijn bij besluitvormingsprocessen. Ook bij de topfunctionarissen is een groei van het aantal vrouwen waar te nemen bij militairen [88 functies waarvan 4 ingevuld door vrouwen (in 2020 waren dit er 3) en burgermedewerkers [30 functies waarvan 10 ingevuld door vrouwen (in 2020 was de verdeling 28/8)]. Vooraf bij de (hogere) militairen heeft de verticale personeelsvulling een ongewenst dempend effect op het percentage vrouwen. Het streven is om hier nog meer vooruitgang te boeken.
MAINSTREAMING	MinDEF
Strategisch doel 5: Een genderlens wordt toegepast bij (re)organisatie, verbetering, ontwikkeling en evaluatie van analyse, beleid en beleidsuitvoering betreffende vrede en veiligheid	Defensie werkt (voor alle defensieonderdelen) vanaf december 2020 met het Defensie Actieplan 1325 (DAP 1325) dat een specifieke uitwerking is van het NAP 1325 en daar waar mogelijk naadloos op aansluit. Hoewel 2021 het opstartjaar was voor het DAP 1325 zijn er al goede resultaten geboekt. Er is een vruchtbare samenwerking met de partners van het NAP-netwerk die bijdraagt aan een meer geïntegreerde aanpak (comprehensive approach) ten aanzien van de implementatie van VN-resolutie 1325 en betere resultaten. Defensie neemt een actieve rol in de oversight board. De defensie onderdelen hebben het DAP 1325 actief opgepakt en hebben eigen deelplannen ontwikkeld die zijn gepresenteerd aan de Regiecommissie DAP 1325 in het voorjaar 2021.

+ Subdoel 5.1: Vrede- en veiligheidspersoneel is genderbewust en past structureel een genderlens toe in beleid en beleidsuitvoering rond vrede en veiligheid	Defensie ziet het belang van een “bottom-up” benadering waarbij genderbewustzijn aandacht krijgt in initiële opleidingen zoals bijvoorbeeld de officiersopleidingen. Daarnaast zijn in 2021 de online modules Gender en D&I ontwikkeld in samenwerking met de Open Defence Academy (ODA). Met deze ODA modules is bereikt dat het vergaren van basiskennis over Gender en D&I beschikbaar is voor elke defensie medewerker. Overkoepelend is er sinds 2020 een Gender adviseur die direct de plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten adviseert. Internationaal levert defensie sinds 2015 een instructeur aan het Nordic Center for Gender in Military Operations (NCGM) in Zweden en sinds lange tijd Militaire Gender adviseurs aan diverse (NATO/UN) missies. Op dit moment de missie UNIFIL (sinds 2017). Daarnaast levert defensie een bestuurslid aan het “NATO Committee on Gender Perspectives” (NCGP) dat een belangrijke adviserende rol heeft bij de voorzitter van het militaire comité van de NAVO (nu admiraal Bauer).
Subdoel 5.3 Organisaties hebben positieve gendernormen en -waarden met specifieke aandacht voor de rol van mannen en jongens daarbinnen	Defensie heeft een Regiecommissie DAP 1325 die bestaat uit de directeurs van diverse directies en wordt voorgezeten door de Plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten. De (voornamelijk mannelijke) leden van de regiecommissie ondersteunen de doelstellingen van het DAP 1325 en dragen het belang ervan uit binnen de organisatie. Daarnaast zijn de commandanten van de diverse defensie onderdelen verantwoordelijk voor de uitvoering van de acties uit het DAP 1325, en wordt de voortgang hiervan jaarlijks besproken in de krijgsmachtraad. Defensie traint Gender Focal Points (GFP) middels een 3-daagse cursus. In 2021 zijn er 45 GFP's opgeleid. Zij functioneren als aanjagers voor de onderwerpen Gender en D&I binnen hun eigen onderdeel. Het aantal mannelijke cursisten neemt gestaag toe.
Subdoel 5.4: Verbeterde institutionele coördinatie en samenwerking tussen internationale, regionale, nationale en lokale actoren in vrede en veiligheid.	Defensie (org/inhoudelijk) en BZ (financieel/Stabfonds) i.s.m. Spanje hebben in 2021 tweemaal de internationale Nederlands-Spaanse cursus “A comprehensive approach to gender in operations” online georganiseerd onder de vlag van het European Security and Defence College (ESDC). In deze cursus staat de WPS agenda centraal. Daarnaast levert defensie i.s.m BZ ondersteuning aan een aantal overige internationale cursussen met haar expertise.

Ministerie van Justitie en veiligheid	
PARTICIPATIE	MinJenV
Strategisch doel 1: Meer vrouwen in leiderschapsposities en gelijke en betekenisvolle participatie van vrouwen en meisjes op alle niveaus in besluitvormingsprocessen ten behoeve van vrede en veiligheid, inclusief conflictpreventie en -beslechting, vredesopbouw, bescherming, noodhulp, wederopbouw en herstel	De Politie onderschrijft de missie en belangen, zoals gepresenteerd in NAPIV, dat zich richt op ge-lijke kansen op ontwik-keling en deelname van vrouwen aan besluitvormings-processen t.b.v. vrede en veiligheid en de preventie van en bescherming tegen geweld en gewapend conflict. Gender- bewustzijn en -expertise kun- nen hierbij een belangrijke rol spelen. Voor de politie geldt dat in het mandaat van politie-missies activiteiten zijn opgenomen in het kader van de WPS-agenda. Voorts stelt de politie in lijn met de oproep van de VN tot parti-cipatie van vrouwen in vredesmissies ten doel om in het jaar 2024 het aandeel van vrouwen minimaal 30% van het geheel te laten uitmaken. Deze doelstelling is opge-nomen in het landelijke wervingsbeleid van de politie. In 2021 was 31% van de uitgezonden collega's een vrouw.
PREVENTIE	MinJenV
Stategisch doel 2: De preventie van gewapend conflict en de preventie van gewelddadig extremisme, inclusief het daaraan gerelateerde geweld tegen vrouwen en meisjes, is gebaseerd op de mensenrechtenbenadering en heeft human security als uitgangspunt. Preventiebeleid en beleidsuitvoering is conflictsensitief en is gendersensitief, -responsief en transformatief	In de politiemissies zijn voorts specifieke gender advisor functies ingericht en daarnaast zijn er gender focal points (GFP), aanspreekpunten op gebied van gender, beschikbaar. In 2021 waren zes uitgezonden collega's in missies actief als GFP.
BESCHERMING	MinJenV
Strategisch doel 3:	Van het politieële opleidingstraject voorafgaand aan een uitzending maakt een driedaagse gendertraining deel uit, opdat de op missie uitgezonden vrouwelijke en mannelijke collega's als GFP kunnen fungeren. Of de

Vrouwen en meisjes, maar ook mannen en jongens, in en uit conflict, worden beschermd tegen alle vormen van conflictgerelateerd geweld, waaronder seksueel en gendergerelateerd geweld, hun rechten worden gewaarborgd en zijn afdwingbaar	uitgezondene nou GFP wordt of niet, elk missielid moet aandacht besteden aan genderactiviteiten. Elke uitgezondene maakt tijdens de uitzending drie rapportages op over ondernomen genderactiviteiten. Die rapportages leveren ook weer waardevolle inzichten op voor de gendertrainingen. Alle collega's die in 2021 uitgezonden zijn voor een internationale politiemissie leverden gezamenlijk 51 genderrapportages op.
Subdoel 3.1: Vrouwen en meisjes die conflicten en/of daaraan gerelateerd seksueel en gendergerelateerd geweld hebben meegemaakt, hebben toegang tot internationale, regionale, nationale en lokale veiligheids- en rechtssystemen	Voor landen waar veel asielzoekers vandaan komen wordt in voorkomende gevallen specifiek land gebonden asielbeleid gemaakt. Dit beleid is bedoeld als aanvulling op het reguliere asiel- en migratiebeleid. Binnen het land gebonden asielbeleid wordt waar relevant ook rekening gehouden met conflict-gerelateerd (seksueel) geweld waar zowel meerderjarige als minderjarige mannen en vrouwen mee te maken kunnen krijgen. Daarnaast valt onder ernstige schade (Vc C2/3.3) nu ook 'eerdere confrontatie met wandaden'. Indien de vreemdeling in het land van herkomst is blootgesteld aan ernstige schade als bedoeld in artikel 29 eerste lid onder b, Vw wordt allereerst verwezen naar artikel 31, vijfde lid, Vw. In aanvulling op deze bepaling wordt een vreemdeling, die in het verleden is geconfronteerd met traumatische gebeurtenissen in zijn directe omgeving en zich op grond van de psychologische problematiek als gevolg van de wandaden in een positie bevindt dat hij niet terug kan keren naar zijn land van herkomst, door de IND onder de hieronder gestelde voorwaarden in het bezit gesteld van een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vw. Dit is een gunstigere norm in de zin van artikel 3 van richtlijn 2011/95/EU.
Subdoel 3.2: Straffeloosheid wordt bestreden door vervolging van verdachten en sancties tegen daders van geweldsmisdrijven tegen vrouwen en meisjes, waaronder seksueel en gendergerelateerd geweld	Er kunnen geen uitspraken worden gedaan over het al dan niet lopen van strafrechtelijke onderzoeken tegen daders van geweldsmisdrijven tegen vrouwen en meisjes, waaronder seksueel en gendergerelateerd geweld. De afgelopen jaren hebben er geen vervolging plaatsgevonden voor dit soort misdrijven. Indien het openbaar ministerie echter beschikt over concrete aanwijzingen dat één of meer personen die zich in Nederland bevinden hebben schuldig gemaakt aan dergelijke misdrijven, zal dit nader worden onderzocht. In dit verband wordt er momenteel bij politie en justitie geïnvesteerd in verdere kennisopbouw over gendergerelateerd geweld. In de Rapportagebrief Internationale Misdrijven wordt jaarlijks geïnformeerd over de inspanningen die worden verricht in de strijd tegen straffeloosheid voor internationale misdrijven. Deze rapportagebrief maakt melding van het aantal lopende onderzoeken, inclusief gender-gerelateerde misdrijven
Subdoel 3.4 Gender sensitief, -responsief	Indicator: Voorbeelden van de uitvoering van het gender-responsief en -transformatief beschermingsbeleid op Ned. nationaal of subnationaal niveau.

en -transformatief asielbeleid, met speciale aandacht voor alleenstaande vrouwen en minderjarigen, inclusief LHBTQI+-asielzoekers.	De Directie Migratiebeleid (DMB) verkent met het COA en de IND continue op welke wijze het asielbeleid en de uitvoering ten aanzien van gendersensitiviteit verbeterd kan worden. DMB heeft daartoe zowel met de IND als met het COA dialoogsessies met vrouwen- en vluchtelingenorganisaties georganiseerd. Daarnaast verkennen DMB, IND en het COA welke belangenorganisaties op LHBTQI+-, thema's meer betrokken kunnen worden in de asielprocedure. Indicatoren en bestaande rapportageverplichtingen: Aantal multi-stakeholder dialogen tussen meerdere belanghebbenden over de ontwikkeling, de uitvoering en het toezicht op het beschermingsbeleid en -programma's, bijvoorbeeld in asielzoekerscentra en opvanglocaties. DMB heeft zowel met de IND als met het COA stakeholder dialoogsessies georganiseerd waarbij een tal van vrouwen- en vluchtelingenorganisaties vertegenwoordigd waren. Het is de insteek van DMB, het COA en de IND om op periodieke basis met deze stakeholders in gesprek te blijven en te verkennen op welke punten de uitvoering van het beschermingsbeleid in bijvoorbeeld opvanglocaties voor asielzoekers verbeterd kan worden.
MAINSTREAMING	MinJenV
Subdoel 5.1: Vrede- en veiligheidspersoneel is genderbewust en past structureel een genderlens toe in beleid en beleidsuitvoering rond vrede en veiligheid	Indicatoren en bestaande rapportageverplichtingen: Aantal en aandeel van medewerkers met gender-/WPS-expertise in Nederlandse overheidsstructuren en -instellingen, onder andere bij diplomatieke missies, VN-, NAVO- en OVSE-missies en operaties, met specifieke vermelding van dergelijke medewerkers in leidinggevende functies. In de politiemissies zijn specifieke gender advisor functies ingericht en daarnaast zijn er gender focal points (GFP), aanspreekpunten op gebied van gender, beschikbaar. In 2021 waren zes uitgezonden collega's in missies actief als GFP.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap		
PARTICIPATIE	Indicatoren	MinOCW
Strategisch doel 1: Meer vrouwen in leiderschapsposities en gelijke en betekenisvolle participatie van vrouwen en meisjes op alle niveaus in		OCW hanteert geen specifiek beleid op het gebied van WPS. Hier een beknopte bijdrage van generiek beleid aan het leveren op deze thematiek.
	Aantal door de Nederlandse overheid gesteunde processen met	<u>Gendertoets</u> De Nederlandse regering hanteert niet het principe dat al haar beleid gendersensitief moet zijn, maar via de 'Gendertoets' wordt wel

besluitvormingsprocessen ten behoeve van vrede en veiligheid, inclusief conflictpreventie en -beslechting, vredesopbouw, bescherming, noodhulp, wederopbouw en herstel	betrokkenheid van vrouwen en genderperspectief, d.w.z.: • Vredesoverleg of -onderhandelingen op nationaal niveau (track 1) • Vredesoverleg of -onderhandelingen op lokaal of sub-nationaal niveau • Inspanningen voor conflictbeheersing of -vermindering via onderhandelingen (bijvoorbeeld staakt-het-vuren, onderhandelingen over humanitaire toegang of vrijlating van gevangenen) • <i>Transitional governance</i> processen • Opstellen grondwet • Wetgeving voor vrouwen in hogere posities • Nationale dialoogprocessen voor vrede en veiligheidskwesties • Overige Vermelden in welke formele of informele capaciteiten vrouwen in deze processen waren betrokken	bijgedragen aan de gendersensitiviteit van alle nieuwe wetgeving, waar relevant. Daarom is ingezet op een toets van nieuw beleid en wetgeving op de effecten op gendergelijkheid, het Integraal afwegingskader (IAK), meer specifiek wordt hier gesproken over de Kwaliteitseis 'Effecten op gendergelijkheid'. Bij het toepassen van de Gendertoets wordt nagegaan hoe beleid of wet- en regelgeving bijdraagt aan de verkleining van de bestaande ongelijkheid tussen vrouwen en mannen, of hoe wordt gewaarborgd dat de huidige mate van gelijkheid tussen vrouwen en mannen gehandhaafd blijft. Dit is een uitwerking van SGD5. <u>Financiering vrouwenrechtenorganisaties</u> Financiering van vrouwenrechtenorganisaties gebeurt op nationaal en internationaal niveau, vanuit de begrotingen van OCW en van BZ. Naar aanleiding van de aanbevelingen uit de CEDAW <i>Midterm Review</i> van het emancipatiebeleid in 2014 heeft Directie Emancipatie (DE) op 1 januari 2018 veranderingen aangebracht in de wijze waarop subsidie wordt verleend aan het emancipatieveld. Tot dat moment verleende DE instellingssubsidies en projectsubsidies aan afzonderlijke organisaties. Sinds januari 2018 hebben deze plaatsgemaakt voor instellingssubsidies aan in totaal acht allianties die werken aan het vergroten van gender- en/of LHBTI-gelijkheid op door DE geselecteerde thema's: onderwijs, veiligheid, gezondheid, arbeidsmarkt, media, politiek, recht en leefvormen. Projectsubsidies blijven beschikbaar voor losse projecten, met name die van organisaties die niet deelnemen aan een alliantie en die zich richten op andere onderwerpen dan die van de allianties. Met de allianties hoopt DE impact te vergroten, door o.a. meer focus en stroomlijning van subsidiegeld en minder versnippering, betere samenwerking tussen en met maatschappelijke organisaties, en meer kansen voor de kleinere organisaties en moeilijk bereikbare groepen (zie nader onder 1.1). <u>Wetgeving: Ingroeiquotum en streefcijferregeling</u> Nederland heeft een actieve aanpak in het stimuleren van vertegenwoordiging van vrouwen in topposities. Sinds 1 januari 2022 geldt er een wettelijk ingroeiquotum voor aan de Nederlandse beurs genoteerde vennootschappen. Sindsdien moet de raad van commissarissen van deze vennootschappen uit ten minste één derde mannen en ten minste één derde vrouwen bestaan. Ook zijn grote vennootschappen verplicht om streefcijfers op te stellen, inclusief een plan om deze te behalen en hierover te rapporteren. Nederland ziet het quotum als noodzakelijke stap om de verdeling in het bedrijfsleven te verbeteren.
Subdoel 1.1: Verbeterde randvoorwaarden ten aanzien	Aantal wetten, beleidsmaatregelen en strategieën die geblokkeerd, aangenomen of verbeterd zijn	<u>De bredere internationale inzet van Nederland op gender- en LHBTIQ+-gelijkheid</u> heeft de afgelopen jaren bijgedragen aan de realisatie van een Europese genderstrategie en de allereerste Europese LHBTI-strategie. Dit zijn belangrijke stappen om de rechten van vrouwen en LHBTIQ+-personen binnen én buiten de EU te beschermen.

van de gelijke en betekenisvolle participatie van vrouwen en meisjes in vrede en veiligheid, inclusief conflictpreventie en -beslechting, vredesopbouw, bescherming, noodhulp, wederopbouw en herstel	(door lokale en nationale overheden of intergouvernementele organisaties) ter bevordering van betekenisvolle en gelijkwaardige deelname en leiderschap van vrouwen bij conflictpreventie, vredes- en staatsopbouw, tegengaan van genderstereotypen en bescherming van de rechten van vrouwen en meisjes in crisis- en (post)conflictsituaties	De inzet op gendergerelateerd geweld is de afgelopen kabinetsperiode verstevigd. Via ondersteuning aan de organisatie Emancipator zijn mannen betrokken bij de oplossing van gendergerelateerd geweld. Ook is er gewerkt aan de veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte. Recente incidenten in de samenleving, waaronder in de sport en media, laten echter zien dat het noodzakelijk is om een doorbraak te forceren. Dit vereist een brede en actieve aanpak, o.a.: • Nationaal actieplan Aanpak Seksueel grensoverschrijdend gedrag en Seksueel geweld. Er wordt toegewerkt naar een nationaal actieplan, gericht op een langjarige inzet en duurzame verandering. Het voornaamste doel van het actieplan is de fundamentele cultuurverandering, die nodig is om een einde te maken aan seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, te helpen vormgeven, versnellen en verduurzamen; en • rond de zomer 2022 wordt de Emancipatienota verwacht. Hierin wordt beschreven hoe de nieuwe regering de emancipatie-principes op het gebied van gendergelijkheid en LHBTIQ+-emancipatie gaat vertalen. Een greep uit door DE-gesteunde Allianties, welke bijdragen aan de bevordering van betekenisvolle en gelijkwaardige deelname en leiderschap van vrouwen en/of uitbanning van discriminerende genderstereotypen en relevantie in het kader van NAP1325: • Act4Respect De alliantie zet zich samen met jongeren en professionals in voor een toekomst waarin gender-gerelateerd geweld niet langer wordt getolereerd. De alliantie is bezig met een sociale-normcampagne met en voor jongeren en jongvolwassenen, met als doel het realiseren van een nieuwe sociale norm: respect voor genderverschillen zodat die nooit een aanleiding of legitimering kunnen zijn voor geweld. • Verandering van binnenuit Het doel van de alliantie Verandering van binnenuit is het vergroten van gelijkheid, veiligheid en acceptatie van vrouwen en LHBTIQ+'s in migranten- en vluchtelingengemeenschappen in de Nederlandse multiculturele samenleving. Dit doet de alliantie niet van bovenaf, maar van binnenuit. De alliantie verzamelt en bundelt kennis en praktijkkennis, geeft bekendheid aan methodieken via artikelen in vakbladen of landelijke media. Daarnaast worden sociale professionals en zorgprofessionals getraind op verschillende thema's die gaan over gendergelijkheid. Voor een goede inbedding van de activiteiten betreft de alliantie gemeenten bij haar aanpak. Gemeenten worden toegerust en gemotiveerd om 'verandering van binnenuit' in hun beleid op te nemen.
---	--	---

		• Werk.en.de Toekomst Programma's De alliantie Werk.en.de.Toekomst zet zich in voor het doorbreken van genderstereotypering op de arbeidsmarkt en het verbeteren van de mogelijkheden tot combineren van werk, zorg en leren. Hiermee wil de alliantie bereiken dat jongeren niet worden begrensd door genderstereotypen en zich vrij voelen om in hun onderwijsloopbaan gender-nonconforme keuzes te maken. Ook wil de alliantie stimuleren dat mensen gebruik kunnen maken van wetten en sociale voorzieningen die de mogelijkheden vergroten om werk, zorg en leren met elkaar te combineren. De activiteiten die de alliantie uitvoert om haar doelen te bereiken zijn (a) kennis ontwikkelen via onderzoek, (b) stereotypen identificeren, (c) rolmodellen inzetten, (d) goede voorbeelden delen over het doorbreken van genderstereotypering en het creëren van mogelijkheden tot combinatie van werk, zorg en leren, en (d) agenderen van het onderwerp bij overheden, sociale partners, onderwijsinstellingen en werkgevers.
PREVENTIE	Indicatoren	MinOCW
Strategisch doel 2: De preventie van gewapend conflict en de preventie van gewelddadig extremisme, inclusief het daaraan gerelateerde geweld tegen vrouwen en meisjes, is gebaseerd op de mensenrechtenbenadering en heeft human security als uitgangspunt. Preventiebeleid en beleidsuitvoering is conflictsensitief en is gendersensitief, -responsief en transformatief	Voorbeelden van verhalen/case studies waaruit een positieve verandering voor vrouwen en vrouwenorganisaties blijkt als gevolg van conflictpreventiemaatregelen (via storytelling)	OCW kan geen voorbeeld aanleveren direct toepasbaar voor deze context. Onder andere via de inzet van de Minister van Emancipatie, zet OCW zich in op de aanpak van gendergerelateerd geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Zie 1.1 voor toelichting.
	Aantal door de Nederlandse overheid opgestelde en geïmplementeerde genderresponsieve of -transformatieve beleidslijnen en programma's (met inachtneming van de operationele ruimte voor het maatschappelijk middenveld) om gewelddadig extremisme te voorkomen, en de gevolgen daarvan op regionaal, nationaal of subnationaal niveau	n/a
MAINSTREAMING	Indicatoren	MinOCW
Subdoel 5.2: Organisaties streven genderresponsieve	Totale uitgaven Nederland voor de WPS-agenda, d.w.z. stand-alone WPS- budget en WPS-	Ref onder doelen 1 en 1.1 verleent OcenW instellingssubsidies aan in totaal acht allianties die werken aan het vergroten van gender- en/of LHBTIQ+ gelijkheid. Elke alliantie ontvangt iets minder dan EUR 1

budgettering na	mainstreaming	miljoen per jaar. Daarnaast is projectsubsidie beschikbaar zoals voor het project Femmes For Freedom (mei 2019 – mei 2022 ad EUR 500.000). FFF zet zich in voor de rechten van meisjes, specifiek zelfbeschikkingsrecht en algehele emancipatie van meisjes en vrouwen met een biculturele achtergrond, waaronder door het juridisch loket voor huwelijksgevangenschap en inzet op het bestrijden van economisch geweld.
	Aantal gedocumenteerde gevallen waar Nederland de WPS-agenda heeft versterkt in internationale coördinatie, netwerken en allianties	NL (OCenW ism BZ) levert stevige inzet tegen de pushback op vrouwenrechten en LHBTIQ+ rechten en hanteert o.a. harde lijn op agreed language, inzet op coalitievorming, en roept de commissie op om al haar instrumentaria in te zetten om deze kernwaarden te beschermen. Zie nader de Kamerbrief van december 2021 inzake de inzet op gendergelijkheid en gelijke rechten van LHBTIQ+ personen in de EU.